

'9 to Zero'ไม่หยุดที่จะตั้งคำถาม



“มหาวิทยาลัยสีเขียว” (Green University) หรือ “มหาวิทยาลัยเชิงนิเวศ” (Eco University) ไม่ใช่เรื่องใหม่ในโลก แต่สำหรับในประเทศไทย แนวความคิดต่อเรื่องนี้ในภาพรวมของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยส่วนใหญ่ไม่ได้สนใจและไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร มีเพียงไม่กี่แห่งเท่านั้นที่ถึงขั้นกำหนดเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ของการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย และหนึ่งในนั้นที่ชัดเจนให้นำหน้ามาตลอดคือ “มหาวิทยาลัยมหิดล” ทรศ.กิติกร จามรดุสิต รองอธิการบดีฝ่ายสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ถ่ายทอดกลยุทธ์ที่มหาวิทยาลัยยึดถือนับตั้งแต่การประกาศนโยบายมหาวิทยาลัยเชิงนิเวศกว่าครึ่งทศวรรษที่ผ่านมา จนได้เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในประเทศไทยที่สามารถบรรลุเป้าหมาย “Single-use Plastic” หรือลดเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวได้ 100% ในฐานะมหาวิทยาลัยต้นแบบระดับประเทศคือ “การไม่หยุดที่จะตั้งคำถาม”

ไม่เพียงการณรงค์ No Bag หรืองดแจกถุงพลาสติกในร้านสะดวกซื้อและร้านค้าต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัย ยังได้ขอความร่วมมือให้ทางร้านค้าผู้ซื้อถึงความจำเป็นในการใช้หลอด ซ้อนอ้อมพลาสติก ก่อนส่งให้พร้อมอาหารทุกครั้ง เพื่อลดปริมาณขยะภายในวิทยาเขตศาลายา ที่มีจำนวนมากถึง 5,000 กิโลกรัมต่อวันได้อย่างเห็นผล

นอกจากนี้ยังได้รณรงค์ให้มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า ถึงแม้จะเป็นเพียงเศษอาหารก็ไม่ได้ทิ้งเปล่าให้เน่าเสียยังสามารถนำมาผ่านกระบวนการ

หมักด้วยจุลินทรีย์ใน “ถังหมักรักษ์โลก” (Green Cone) เพื่อทำเป็นปุ๋ยใช้บำรุงพืชพันธุ์ต่างๆ ให้เขียวสดงดงามต่อไปได้อีกด้วย

แนวคิดเรื่องการใช้ “ถังหมักรักษ์โลก” ในประเทศไทย เริ่มต้นขึ้นโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมหาวิทยาลัยมหิดลรับนโยบายมาต่อยอด



ขับเคลื่อนให้นักศึกษาได้รู้จักการจัดการกับเศษอาหารได้อย่างเหมาะสม นอกเหนือจากการแยกทิ้งขยะให้ถูกถังโดยใช้ห่อพักนักศึกษาเป็นโมเดลหลัก

“ถังหมักรักษ์โลก” มีลักษณะเป็นรูปโคนที่มีผนัง 2 ชั้น โดยได้รับการออกแบบให้สามารถกักเก็บความร้อนช่วยให้อากาศเกิดการหมุนเวียนและช่วยในการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ ส่วนวิธีใช้โดยการฝังกันถึงลงดินเพื่อให้ดินดักจับกลิ่นและไม่ให้เกิดแมลงวัน โดยเป็นการหมักในภาชนะที่มีออกซิเจนซึ่งใช้ “สารเร่ง พด.6” เดิมลงถึงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการหมักที่แทบไม่ส่งกลิ่นเหม็นออกมา

นับเป็นหนึ่งในก้าวสำคัญของการบรรลุเป้าหมาย “9 to Zero” ที่ว่าด้วยการทำให้ “ขยะสู่แหล่งฝังกลบเป็นศูนย์” (Zero waste to landfill) ของทั่วโลก

จากหลักการทั้งหมด 9 ประการที่มุ่งหมายให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกเท่ากับศูนย์ให้ได้ภายในปี 2573 หรือในอีกประมาณ 8 ปีข้างหน้า

อุปสรรคปัญหาในการกำจัดขยะที่ไม่สามารถฝังกลบได้ ส่วนใหญ่เกิดจากขยะประเภทถุงร้อนปนเปื้อน ที่ยากต่อการนำมาทำความสะอาดเพื่อนำกลับไปใช้ซ้ำอีก ทั้งยังสิ้นเปลืองน้ำที่จะต้องใช้ในการทำความสะอาด ซึ่งจะต้องนำไปผ่านการบำบัดต่อไปอีกด้วย

ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) และ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ.2561-2573 และตามเป้าหมายเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ยั่งยืน SDG 12 Responsible Consumption and Production แห่งองค์การสหประชาชาติ

มหาวิทยาลัยมหิดล พร้อมสนับสนุนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้เท่ากับศูนย์ “9 to Zero” เพื่อโลกในอนาคตจะได้ไม่ย้อนถามกลับมาว่า ทำไมที่ผ่านมาจึงไม่ยอมหยุดทำร้ายโลกจนเมื่อรู้ตัวก็สาย